

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnium Generalium Et Provincialium Collectio Regia

Ab anno MCCCCXXXVIII. ad annum MCCCCXL.

Parisiis, 1644

Decretvm Concilii Basileensis electionis Florentiae, &c. pro transferendo
eodem Concilio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15490

brari. Quodque imperator & patriarcha, & alii Græci præfati, iuxta capitulata & decretata huiusmodi, nec non omnes & singuli alii cuiuscumque gradus, status, dignitatis vel præminentia existant, qui generalibus Conciliis de iure vel consuetudine interesse debent, etiam si pontificali dignitate præfulgeant, ad illud debeant & teneantur, maxime pro consummatione tam salutaris operis, accedere & conuenire. Et hanc præmissam nominationem & electionem vult, statuit & decernit hæc sancta Synodus, vt sit firma, inconcussa & inuiolabilis, quacumque alia modificatione, ordinatione, dispositione, nominatione, seu electione per ipsum sacrum Concilium, seu alium, vel alios quacumque auctoritate, etiam papali fungentes, in contrarium facta, seu factis, minime valitura, seu valituris. Datum Basileæ in sessione publica huius sanctæ Synodi in ecclesia maiori Basileensi solenniter celebrata Nonis Maii, anno a natiuitate Domini 1437.

Contra quod decretum reclamationum, & expresse de nullitate protestarunt oratores imperatoris & patriarchæ Græcorum: quorum protestationem inserit Eugenius papa in sua constitutione^a infra recensenda.

^a Num. 4.

Sanior vero pars eiusdem Concilii in executionem primi decreti nominauit & elegit Florentiam, aut Vtinum in patria Fori Iulii, seu aliam ciuitatem in Italia, vt sæpe affirmat Eugenius in sequentibus constitutionibus. Ipsum vero decretum hactenus desideratum, ex Vaticano codice^b, ex quo & pleræque constitutiones Eugenii^c infra recensendæ sunt desumptæ, hic subiicitur.

^b 419.

^c Has Eugenii constitutiones & acta Concilii vidi etiam in bibliothecis eminentissimi cardinalis Bificie, & collegii Capranicensis de Vrbe.

DECRETVM CONCILII BASILEENSIS
electionis Florentiæ, &c. pro transferendo eodem
Concilio.

*Sacrosancta generalis Synodus Basileensis in Spiritu sancto legitime congregata, vniuersalem ecclesiam repræsentans,
ad perpetuam rei memoriam.*

Num. II.

HÆC sacrosancta Synodus inter suæ congregationis hexordia, vt ea, pro quibus generalium Conciliorum celebratio dignoscitur instituta, Spiritus sancti assistente gratia, opere compleverentur, summam diligentiam ad continuan-

ANNO
CHRISTI
1438.

tinuandam inter populos occidentales & orientales vnionem adhibuit, vt sicut ex longo dissidio Dei ecclesia innumeras perpessa est calamitates, ita ex fraterna vnione maximum assequeretur profectum, proinde Constantinopolim ad hoc sanctum promouendum opus oratores transmisit, quibus vna cum sollemnibus ambasiatoribus serenissimi imperatoris Romæorum & venerabilis patriarchæ Constantinopolitani huc redeuntibus, habitis super hoc multis tractatibus, maturaque deliberatione, tandem certa capitula inter hoc sacrum Concilium & ipsos ambasiatores concordata, & per decretum & publica sessione firmata extiterunt. In quibus eadem sancta Synodus ex tam sancto negotio ad destinandum Constantinopolim oratores suos cum quibusdam pecuniarum summis, & duabus galeis grossis, duabusque subtilibus, & trecentis balistariis, infra certum tempus, ac per eosdem, vnum de locis in decreto comprehensis pro œcumenico Concilio nominandum, in quo imperator & patriarcha cum septingentis personis, pro hac sancta vnione complenda, nobiscum conuenirent, obligare se voluit.

Cum autem tempus ista exequendi in foribus instet, cupiens hæc sancta Synodus suis penitus pollicitationibus satisfacere, & tam pium negotium, quo hoc tempore salubrius excogitari nequit, totis viribus ad optatum finem perducere, ad hanc in suis disputationibus, & deinde in generali congregatione conclusionem deuenit, vt videlicet ciuitas Florentina, aut Vtinum in patria Fori Iulii ponenda in manu Concilii, seu quicumque alius locus tutus in decreto comprehensus, summo pontifici & Græcis accommodus, pro œcumenico Concilio eligatur; ille videlicet de prædictis, qui citius parauerit & expedierit galeas, pecunias & alia necessaria, datis etiam securitatibus necessariis. Portus autem sit Venetiæ, Rauenna, aut Ariminum; ille videlicet ex iis, quem imperator & patriarcha Constantinopolitanus maluerint. Item ne clerus grauaretur incassum, decima nec decretaretur, nec exigere- tur, vsquequo Græci ad vnum de prædictis applicuerint portum. Quodque per totum tempus in decreto comprehensum in hac ciuitate sacrum remaneat Concilium, & vt legati ac præsidentes apostolicæ sedis, vocatis pa-

Concil. Tom. 33.

B

tribus, de quibus eis visum esset, oratores ad conducendum Græcos & præmissa exequenda eligant, qui omnem instantiam pro hac ciuitate Basileensi facere debeant.

Vt igitur semper, diuina gratia assistente, præmissa omnia & singula debitum sortiantur effectum, in hac publica & solenni sessione hæc sancta Synodus præfatam conclusionem vult, statuit, declarat esse firmam atque validam, tenendamque & exequendam; cassans, irritans & annullans, cassumque, irritum & nullum esse decernens quidquid a quoquam, & etiam quibuscumque factum vel actum sit, vel in futurum fieret, vel attentaretur aduersus prædicta, seu dependentia ab eis, vel quod eorum executionem posset quomodolibet impedire: volens, vt ad prædictorum executionem prædicti apostolici legati ac præsidentes quascumque literas opportunas sub bulla Concilii in forma debita conficiant, & alia quæcumque huic sancto negotio necessaria vel accommoda expediant.

Datum Basileæ in nostra solenni sessione in ecclesia maiori celebrata Nonis Maii, anno a natiuitate Domini millesimo quadringentesimo trigesimo septimo.

Ego Oddus de Varris apostolicæ sedis protonotarius præmissis decretationi & decreti publicationi, omnibusque aliis & singulis, dum sic, vt præmittitur, in publica sessione in maiori ecclesia Basileensi solenniter celebrata fierent & agerentur, præsens interfui, & ea omnia fieri vidi & audiui, & in fidem omnium & singulorum præmissorum rogatus & requisitus, me in hoc publico decreto subscripsi, ipsumque signo & nomine meo solitis & consuetis signaui.

Ego Ludouicus de Roma apostolicæ sedis protonotarius præmissis decretationi & decreti publicationi, omnibusque aliis & singulis, dum sic, vt præmittitur, in publica sessione in ecclesia maiori Basileæ solenniter celebrata fierent, præsens fui, & ea omnia ita fieri vidi & audiui. In fidem autem præmissorum rogatus, in hoc publico decreto me subscripsi, illudque præsentis subscriptione ac solito signo signaui.

Et ego Georgius Frey de Vilshouers clericus Patauen-
sis diocesis, publicus imperiali auctoritate, nec non di-
ctæ sacrosanctæ generalis Basileensis Synodi notarius, qui

ANNO
CHRISTI
1438.

in omnibus & in singulis præmissis, dum sic, vt præmittitur, in dicta publica sessione agerentur & fierent, vna cum reuerendis patribus dominis protonotariis sanctæ apostolicæ sedis superscriptis interfui; ideo me huic præfenti decreto subscripsi manu propria, vna cum signeti mei appositione, in testimonium huiusmodi publicationis rogatus & requisitus.

Et ego Giselbertus Bonnere, alias Karoum clericus Tornacensis diocesis, publicus apostolica & imperiali auctoritate, dictæque sacrosanctæ generalis Basileensis Synodi in eius sacra deputatione reformatorii notarius, prædictis decretationi & decreti publicationi, omnibusque aliis & singulis præmissis, dum sic, vt præmittitur, in dicta sessione publica in maiori ecclesia Basileensi prædicta sollemniter celebrata fierent & agerentur, vna cum dominis sedis apostolicæ protonotariis & notariis præscriptis præfens fui, eaque sic fieri vidi & audiui; & idcirco huic decreto signum meum solitum apposui, meque hic subscripsi rogatus & requisitus in fidem & testimonium omnium præmissorum.

Mirum sane, quomodo hæc duo decreta adeo discrepantia sint data in eodem Concilio, eodem anno, & die, & sessione: utrumque enim datum legitur Nonis Maii 1437. in publica sessione, ut omnino error videri possit in Datis. Sed rem gestam narrat Augustinus Patricius Senensis in summario actorum Concilii Basileensis ab eo composito iussu Francisci cardinalis Picolominei, anno 1480. quod manuscriptum extat in bibliotheca Vaticana. Ex quo etiam intelligitur, cur Græci recusarint adire Sabaudiam, ad vltimum in primo Basileensi decreto nominatam: sic enim ait sessione 25. & 26.

Magna per hoc tempus inter patres Concilii dissensio orta est, ingenisque & periculosa feditio. Nominauerat siquidem maior pars patrum pro loco œcumenici Concilii cum Græcis celebrandi Auenionem, Basileam & Sabaudiam, præfidentibus Concilii & legatis apostolicis frustra reclamantibus. Aduenerunt & legati Græcorum, qui acriter conquerebantur, conuenta non seruari, quando Auenio & Basilea in decreto concordie nominata non essent: dure autem nimis agi secum, si Sabaudiam Græcos petere velint, quoniam sit in decreto, cum Græci ad vlti-

Concil. Tom. 33.

B ij

num dixerint Sabaudiam, quasi aliis deficientibus: & cum etiam intelligerent pro Sabaudia aliquem locum Italiae duci Sabaudiae subiectum, Graecorum imperatorem & patriarcham, plerisque alios praelatos & proceres esse annis & valetudine graues, neque illos posse Alpes superare, ut Sabaudiam petant, neque etiam ob longum iter eis esse facile aut tutum petere Auenionem, Turcis eorum Urbem assidue infestantibus.

Tandem bonorum opera, dissidentes his legibus in concordiam tunc venire publico consensu, si Auenionenses intra dies xxx. promissum mutuum septuaginta millium aureorum numerata pecunia non soluerint, & intra alios xii. dies se id integre perfecisse patres legitime non docuerint, Concilium posse & teneri procedere ad electionem alterius loci. Appetente huius termini fine, Auenionenses paratam pecuniam habere se affirmant: sed, antequam mutuum faciant, petunt ut publico Concilii decreto firma electio de Auenione fiat; portus vicinus nominetur, decimae statuatur, quarum pecuniae simul cum his quae ex indulgentiis prouenient, occasione mutui sibi obligentur. Negabantur haec, quod praeter conuenta essent.

Tandem elapso termino triginta, & duodecim deinde dierum, praesidentes Concilii & legati apostolici conuocant patres ad nouam loci electionem, quando Auenionensis nominatio esset expirata. Secedit maxima pars patrum, quae pontifici erat infensa, & Concilium in Italiam nullo pacto volebant. Haec factio ex vili plebe magna ex parte constabat, quamuis ducem haberet cardinalem Arelatensem, & nonnullos alios praelatos. In alia parte, sanctae Sabinae, qui & sancti Angeli dicitur, & sancti Petri ad vincula, cardinales erant, & plerique alii digni praelati, numero tamen longe superabantur. Praesidentes per illos qui conuenta seruare, & ad nouam electionem procedere volebant, cum alii vocati non venirent, primo in deputationibus, tum in generali congregatione legitime concludunt, Florentiam & Vtinum in Foro Iulii ponendam in manu Concilii, seu quemcumque alium locum tutum in decreto conuentionis contentum, summo pontifici & Graecis accommodum esse eligendum pro Concilio, illum videlicet qui citius parauerit & expediuerit pecunias,

ANNO
CHRISTI
1438.

triremes, & alia opportuna: afferunt hoc sibi licere, etiam maiore parte Concilii contradicente. Quod cum ipsa maior pars non velit conuenire ad electionem, vt ex communi decreto teneretur, & terminus sit iam elapsus, vrgeatque necessitas locum eligendi, cum iam finis mensis Aprilis instet, & per totum sequentem mensem Maii oporteat secundum conuentionem & fidem Græcis datam, naues Constantinopolim appulisse; omne ius Concilii restet in eos qui decretum Concilii exequi, & reipublicæ consulere velint: sicut si in electione episcopi intra tempus legitimum maior pars collegii eligere non vellet, minor potest eligere, & tota capituli potestas in volentibus eligere permanet.

At pars aduersa asserens nihil decerni posse sine consensu maioris partis, acrius irritata, præsidente cardinale Arelatenfi, concludit Auenionensium postulata esse admittenda: neque iis contenta, publicam sessionem indicit, vt decretum firmet. Legati vero apostolici, & qui pontificis dignitatem tuebantur, concordiam quærentes, hortantur patres, vt suæ sententiæ, quæ reipublicæ utilissima esset, vellent acquiescere: sin minus, communi decreto Auenio, siue Sabaudia pro Concilio eligeretur, hac conditione, vt si, adhibita omni diligentia per patres, Græci non vellent ea loca acceptare, vt protestati erant, tunc alius locus eligeretur Græcis & pontifici accommodus: & si hoc etiam non placeret, mitterentur legati ex Concilio Constantinopolim, qui Græcos ad quamcumque Latino- rum terram possent, si non, ad quam vellent, omnino deducerent; ita vt non tam locorum utilitas, quam Græcorum salus quæri videretur, neve ob aliquorum passiones Latinæ ecclesiæ fides manca redargueretur. His tamen omnibus neglectis atque spretis, aduersæ factionis capita clericos vndique cogunt: veniunt turmatim ex vicinis oppidis & ciuitatibus sacerdotes, & qui etiam in Vrbe patribus seruiebant, plerique & in ecclesia togati conuenientes, iussu præstabant suffragia.

Celebratur igitur xxvi. sessio magna frequentia, ma- ^{Electio Flo-}
iorique dissensione, Nonis Maii anni salutis 1437. in qua se- ^{rentia.}
dentibus seorsum factionibus, a præsidentibus Concilii &
legatis apostolicis Florentia & Vtinum decernuntur, vt

B iij

supra conclusum fuerat. Portus autem nominantur Venetia, Arimini, Rauennæ, quem malint Græci. Decimas non ante esse imponendas statuitur, quam Græci portum Italiae appulerint, vnum de nominatis; ne si forte aliquo fato impediti non venerint, illud sibi clerus conquerratur: Concilium interim Basileæ perseuerare oportere; legatos Constantinopolim mittendos, qui hæc Græcis nuntient, dentque operam si possent omni studio, vt Græcos Basileam perducant.

Electio Auenionensis.

Altera factio, quæ multitudine & numero se tuebatur, eodem die & eodem loco decernit, Auenionensium postulata esse admittenda; Auenionem & Sabaudiam pro futuro Concilio statuit: portum illis viciniorem nominat; decimas & indulgentias decernit Auenionensibus concedendas. Duobus igitur decretis omnino contrariis in eadem sessione editis, crescit in dies seditio: & cum Basileenses (sic enim factionem pontifici aduersam appello) non permitterent, vt Concilii signo decretum aduersæ factionis signaretur, præsidentes facto nouo decreto statuerunt, bullam Concilii cardinalis sancti Petri ad vincula archiepiscopo Panormitano & episcopo Burgenfi esse credendam, qui literas decretorum ab ipsis factorum signarent, & debitæ executioni mandarent: quorum postea opera & bulla munitæ sunt literæ, & arca, in qua bulla seruabatur, ad sacrum sancti Leonardi est translata: vnde maior & periculosior tumultus postea exortus est, & tandem arca ipsa multitudinis violentia ad pristinum locum reducta. Eugenius autem pontifex, qui tum Bononiæ erat, instantibus Græcorum legatis, nominationem Florentiæ & Vtini pro œcumenico Concilio approbavit & confirmavit ad quartum Kalendas Iunii eiusdem anni.

Hæc Patricius. Eadem breuius narrat Aeneas Siluius cardinalis Piccolomineus, postea Pius II. oculatus & ipse testis, opusculo de conditione Germaniæ ad Martinum Meyr, loquens de patribus Concilii Basileensis, his verbis: Cum de trahendis ad vniõnem catholicam Græcis tractare cœpissent, essetque illorum causa Concilium transferendum, diuisi inter se patres, alii apud Gallias Auenionem urbem pro loco futuri conuentus elegerunt, alii apud Italiam ciuitatem

ANNO
CHRISTI
1438.

Florentinam, Græcis qui vocabantur, procul dubio magis accommodam, vel alium in Italia locum, in quo haberi possent quæ ad rem Græcorum necessaria putabantur. Hi quamuis essent pauciores, plus tamen æquitatis præ se ferebant, iisque pontifex maximus Eugenius consensit.
Hæc ille.

CONFIRMATIO DECRETI CONCILII
BASILEENSIS ELECTIONIS FLORENTIÆ, &c.
pro translatione eiusdem Concilii.

*Eugenius episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam
rei memoriam.*

SALVATORIS & Dei nostri, in glorioso cuius ortu angelorum chorus gloriam in altissimis Deo, & in terra pacem hominibus bonæ voluntatis nuntiavit, & qui e mundo transiturus ad Patrem, tamquam in vltimis testamentum conderet, discipulis suis, quos in finem dilexit, bonum hereditarium vnionem reliquit & pacem, vices, quamquam meritis insufficientibus, gerentes in terris, pro debito oneris imbecillibus nostris humeris impositi, vnitatem in vniuerso Christianorum populo summis desideriis affectamus, ad illamque, vbi est, conseruandam; vbi vero aliqua ex parte desit, ponendam nutriendamque anhelamus. Num. IV.

Sane dudum adhuc in minoribus constituti attendentes quot & quanta, siue bona neglecta etiam perdita sunt, siue mala in ecclesia Dei & populo Christiano prouenerunt ex diuisione orientalis & occidentalis ecclesiæ; & intelligentes, nihil esse inter alia omnia pluris faciendum, rem existimauimus dignam, cui omnes adhiberemus conatus: hinc in Concilio Constantiensi primo, deinde apud felicis recordationis Martinum V. prædecessorem nostrum pro optata huiusmodi ecclesiarum Dei vnione plurimum laborauimus.

Quamprimum vero ad apostolatus apicem assumpti fuimus, honesto illi pioque desiderio nostro debitum accessisse cernentes ex iniuncto nobis desuper curæ pastoralis officio, eam rem suscepimus ardenti animo; factumque est, vt oratores carissimi filii nostri in Christo Ioannis im-